

Skjønnheten og Udyret

Det var en gang en rik kjøpmann som hadde seks barn, tre sønner og tre døtre. Og siden han var en fornuftig mann, sørget han for å gi dem en god utdannelse, og sendte dem alle slags lærere. Han døtre var svært vakre, spesielt den yngste, som var beundret av alle. Da hun var liten kalte alle henne *den lille skjønnheten*, og navnet ble ved henne når hun ble eldre, noe som gjorde hennes søstre svært misunnelige.

Den yngste var ikke bare vakrere enn sine søstre, hun var like mye snillere enn dem. De to eldre jentene var svært arrogante fordi de var rike. De anså seg selv som usedvanlig prektige og ville ikke ha besøk av andre kjøpmenns døtre, men var bare sammen med folk av høy rang. Hver dag dro de på ball, eller på teater, eller på tur i parken, og gjorde narr av sin yngre søster som for det meste tilbrakte sin tid med å lese gode bøker.

Siden det var kjent at de var svært rike, fikk jentene mange frierier fra eminente kjøpmenn. Men de to eldste sa at de aldri ville gifte seg med noe annet enn en hertug, eller i alle fall en jarl. Men Skjønnheten, den yngste, takket høflig alle som spurte om hennes hånd, og fortalte dem at hun var for ung til å gifte seg, så hun ønsket å bli hos sin far noen år til.

Men så en dag mistet kjøpmannen all sin rikdom, alt som var igjen var et lite hus på landet, langt fra byen. Med tårer i øynene fortalte han sine barn at de måtte flytte ut på landet, og at de nå måtte arbeide for sitt livs brød. De to eldste svarte at de ikke ønsket å forlate byen, for de hadde mange beundrere som mer enn gjerne ønsket å gifte seg med dem, selv om de nå var fattige. Men i dette tok de feil, for deres beundrere tok seg ikke en gang tid til å se på dem nå som de var fattige. Alle mislikte dem på grunn av deres arroganse, og sa:

«De fortjener ingen medlidenhet. Vi er glade over å se deres stolthet bli ydmyket, la dem gå og leke fine damer mens de passer sauene. Men det er svært så synd på Skjønnheten», la de til, «Hun er slik en god og snill jente. Alltid talte hun pent til de fattige, og var så vennlig og sjarmerende.»

Det var flere av hennes beundrere som fortsatt ønsket å gifte seg med henne, selv om de visste hun var pengeløs. Men hun svarte at hun klarte ikke tanken på å forlate sin stakkars far i hans ulykke, og at hun var bestemt på å dra med ham ut på landet og hjelpe med arbeidet. Skjønnheten, stakkars, hadde først sørget over tapet av deres formue, men hun sa nå til seg selv:

«Uansett hvor mye jeg gråter vil det ikke bringe min rikdom tilbake, så jeg må prøve å være lykkelig foruten den.»

Da de flyttet ut til landsbyhuset, satte kjøpmannen og hans sønner igang med å bearbeide jorda. Skjønnheten måtte stå opp klokken fire hver morgen, og tok seg bryet med å gjøre rent i huset og forberede middagen. I starten syntes hun arbeidet var svært tungt, for hun var ikke vant til å arbeide lik en tjener. Men etter et par måneder var hun blitt sterkere og sunnere av alt slitet. Etter å ha endt sitt arbeid leste hun, eller spilte cembalo, eller sang mens hun spant garn.

Hennes to søstre, derimot, visste ikke hva de skulle ta seg til. De sov helt til klokken ti, og gjorde ikke annet enn å valse rundt dagen lang og sørge over tapet av sine vakre klær og sitt flotte bekjentskap.

«Se på vår lillesøster», sa de til hverandre. «Hun er så lavsinnet og simpel at hun er

fornøyd med den ulykkelige situasjonen.»

Den gode kjøpmannen tenkte annerledes. Han visste godt at Skjønnheten kastet større glans blant andre enn hennes søstre gjorde. Han virkelig beundret hennes kvaliteter, spesielt hennes ydmykhet og tålmodighet – for hennes søstre lot ikke bare alt husarbeidet gå til henne, men de brukte enhver anledning til å fornærme henne.

De hadde levd slik i et år da kjøpmannen mottok et brev som fortalte at et skip, som hadde med varer som tilhørte ham, var kommet trygt i havn. De to eldste døtrene mistet rent hodet da de hørte nyhetene, for de håpte de endelig kunne få muligheten til å forlate det trauste livet på landet. Da deres far skulle dra, ba de ham bringe dem kjoler, pels, kapper og alle slags fine ting. Men Skjønnheten ba ikke om noe, for hun tenkte med seg selv at alle pengene som varene kunne gi, ville ikke være nok til å kjøpe inn alt det søstrene ba om.

«Er det ingenting du ønsker å ha?» spurte hennes far.

«Siden du er så snill å tenker på meg», svarte hun, «bring meg en rose, for det gror ingen her.»

Skjønnheten hadde ikke noe stort ønske om en rose, men hun ønsket ikke å være nedlatende mot sine søstre, for om hun ikke ba om noe, ville de sagt at hun bare ønsket å fremstå som bedre enn dem.

Deres far dro av gårde. Men da han kom dit han skulle, dro de ham for retten over alle varene, og etter mye trøbbel, dro han hjemover enda fattigere enn da han kom.

Han hadde ikke mer enn fem mil igjen før han var hjemme og gledet seg allerede over å skulle se sine barn, da han passerte gjennom en stor skog og gikk seg helt bort. Det snødde fryktelig, vinden var så sterk at han to ganger ble blåst av hesten, og da det ble natt tenkte han at han kom til å dø av sult, eller bli spist av ulvene som han hørte ule rundt på alle kanter.

Plutselig så han, i enden av en lang allé med trær, et sterkt lys i det fjærne. Da han kom nærmere så han at det kom fra et stort palass, opplyst fra topp til bunn. Kjøpmannen gav Gud takk for å ha sendt ham hjelp, og skyndte seg mot slottet. Men til hans overraskelse var det ingen å se på gårdsplassen. Hesten hans, som hadde fulgt ham inn, så en stor stall stå åpen, og gikk inn. Der fant den både høy og havre, og det stakkars dyret, som var nær døden av sult, tok til å spise så mye det kunne. Kjøpmannen bandt ham fast i stallen og gikk mot huset, hvor han ikke fant en levende sjel. Han kom inn i en stor sal hvor det brant en god og varm ild, og det stod et bord dekket med mat, men bare med plass til en person. Regnet og snøen hadde gjort ham gjennomvåt, så han dro seg bort til ilden for å tørke seg.

«Husets herre, eller hans tjener», sa han til seg selv, «vil sikkert tilgi frimodigheten min. Det vil nok ikke ta lang tid før de kommer.»

Han ventet en lang stund, men da klokken slo elleve hadde han fortsatt ikke sett noen. Nå klarte han ikke lenger motstå sin egen sult, og han tok en kylling og spiste den i to munnfuller mens han skalv. Etter dette drakk han flere glass vin, og nå som han følte seg modigere, forlot han spisesalen og gikk gjennom mange storslåtte rom med praktfulle møbler, helt til han fant et rom med en svært komfortabel seng. Siden det nå var over midnatt, og han var svært sliten, bestemte han seg for å lukke døren og legge seg.

Klokken ble ti neste morgen før han våknet, og så til sin store overraskelse at det lå et sett nye klær til ham i stedet for de gamle, som hadde blitt helt ødelagte.

«Dette palasset», sa han til seg selv, «må tilhøre en god fe som har sett meg i min nød

og fått medynk.»

Han så ut gjennom vinduet. Snøen var borte, og i stedet så han bueganger fulle av vidunderlige blomster som alle var en fryd for øyet. Han gikk tilbake til den store hallen hvor han hadde spist mat natten før, og fant et lite bord hvor det var dekket på med en kopp varm sjokolade.

«Takk, gode fe», sa han høyt, «for at du er så omtenksum at du bringer meg frokost.»

Etter å ha drukket sin sjokolade, dro han ut for å finne sin hest. Idet han passerte under en bue av roser, husket han at Skjønnheten hadde bedt om en, og et sted hvor det vokste mange, plukket han seg en gren. I samme øyeblikk hørte han et stort brøl, og mot ham kom et udyr så fryktelig at han var nær ved å besvime.

«Utakknemlige krek!» sa udyret med en fryktelig stemme. «Jeg har reddet ditt liv og tatt deg inn i mitt slott, og til gjengjeld stjeler du mine roser, som jeg bryr meg mer om enn noe annet i verden. For dette skal du bøte med livet. Jeg gir deg bare en kvart time til å be din siste bønn.»

Kjøpmannen kastet seg ned på knærne og foldet sine hender: «Tilgi meg, min herre!» sa han. «Jeg mente ikke å fornærme deg ved å plukke rosen. Den er til en av mine døtre, for hun ba meg bringe en.»

«Mitt navn er ikke *min herre*», sa monsteret, «men *Udyret*. Jeg liker ikke komplimenter. Jeg foretrekker at folk sier hva de tenker. Tro derfor ikke at du kan bevege meg med smiger. Men du sier du har døtre. Jeg er villig til å la deg leve hvis en av dine døtre,

av egen fri vilje, vil komme og dø i ditt sted. Ikke tal meg imot – dra! Og sverg at hvis dine døtre avslår å dø i ditt sted, vil du komme tilbake til meg om tre måneder.»

Kjøpmannen hadde ingen intensjoner om å ofre en av sine døtre til det fryktelige monsteret, men han tenkte han kunne få gleden av å se dem en siste gang. Derfor sverget han å komme tilbake, og Udyret sa han kunne gå når han ønsket.

«Men», la han til, «du skal ikke dra tomhendt. Vend tilbake til rommet hvor du sov, der vil du finne en stor tom boks. Fyll den med hva du vil, og jeg skal få den sendt hjem til deg.»

Med disse ordene trakk Udyret seg tilbake, og kjøpmannen sa til seg selv: «Hvis jeg må dø, skal jeg i alle fall ha den trøst å etterlate noe til mine fattige barn.»

Han vendte tilbake til rommet hvor han hadde tilbrakt natten, og fant der en masse gullmynter, og med disse fylte han boksen Udyret hadde snakket om, og etter å ha lukket den, tok han hesten sin ut av stallen og red bort fra palasset, så sørgmodig nå som han var lykkelig da han kom. Hesten valgte på eget initiativ en av veiene gjennom skogen, og etter noen få timer var den gode mannen tilbake ved sitt eget lille hus.

Hans barn samlet seg rundt ham, men i stedet for å glede seg ved deres kjærtegn, brast han i tårer. Han holdt i sin hånd en rosegren som han hadde brakt til Skjønnheten:

«Ta disse rosene», sa han, «mye måtte din ulykkelige far betale for dem.»

Og så fortalte han familien om det forferdelige eventyret som hadde hendt ham. Da de to eldste jentene hørte dette, gråt de og bar seg noe fryktelig, og sa alle slags grusomme ting til Skjønnheten fordi hun ikke gråt slik som dem:

«Se hva stoltheten til det fæle lille kreket har brakt oss», sa de. «Hvorfor ba hun ikke om klær slik vi gjorde? Å nei, hennes høyhet ønsket å være annerledes, så nå vil

hun forårsake vår fars død og feller ikke en tåre.»

«Det er ikke nødvendig å gråte», sa Skjønnheten. «Hvorfor skulle jeg sørge min fars død? Han kommer ikke til å dø. Siden monsteret vil akseptere en av hans døtre, vil jeg gi meg til hans raseri, og jeg er glad for å gjøre det, for ved min død redder jeg min fars liv og beviser min kjærlighet til ham.»

«Nei, søster», sa hennes tre brødre. «Du skal ikke dø. Vi vil dra på leting etter monsteret, og skal enten drepe ham eller dø ved hans slag.»

«Ikke håp på noe slikt, mine barn», sa kjøpmannen. «Udyrets makt er så stor at vi ikke har noen sjanse. Jeg gleder meg over Skjønnhetens godhet, men jeg skal ikke utsette henne for slik en fryktelig død. Jeg er gammel og har ikke lenge igjen å leve, og jeg vil bare miste noen få år som jeg bare vil angre for deres skyld, mine kjære barn.»

«Jeg lover deg, far», sa Skjønnheten, «at du ikke skal vende tilbake til slottet uten meg. Du kan ikke hindre meg fra å følge deg. Selv om jeg er ung finner jeg ikke livet så attraktivt, og jeg vil heller bli slukt av dette monsteret enn å dø av sorg over å tape deg.»

Hva de enn sa var det til ingen nytte, Skjønnheten hadde bestemt seg for å dra til det flotte palasset, og hennes søstre var ikke sørgmodige, for deres yngre søsters kvaliteter hadde skapt i dem en dyp sjalusi.

Kjøpmannen var så full av sorg over å miste sin datter at han rent glemte kisten han hadde fylt med gull. Men til sin overraskelse, da han hadde lukket seg inne i sitt værelse for natten, fant han den ved siden av sengen sin. Han bestemte seg for å ikke fortelle sine barn at han hadde blitt rik, for han visste at hans døtre ville da ønske å vende tilbake til byen, og han hadde tenkt å dø der på landet. Men han betrodde sin hemmelighet til Skjønnheten, som fortalte ham at det i hans fravær hadde vært besøkende i huset, blant annet to beundrere av hennes søstre. Hun tryglet sin far om å la dem gifte seg, for hun var så godhjertet at hun elsket dem og tilga dem av hele sitt hjerte all den vemmeligheten

de hadde vist henne.

De to hardhjertede jentene gned sine øyne med løk for å tvinge frem tårer da Skjønnheten dro avgårde med sin far. Men hennes brødre gråt virkelig, og det gjorde også kjøpmannen. Skjønnheten alene gråt ikke, for hun ønsket ikke å legge byrde til deres sorg.

Hesten dro strake veien til palasset, og da det ble kveld så de det, fullt opplyst slik som før. Hesten ventet alene i stallen, og da kjøpmannen og hans datter kom inn i den store hallen, fant de et vidunderlig bord dekket for to. Kjøpmannen hadde ikke hjerte til å spise, men Skjønnheten, som gjorde sitt beste for å virke lykkelig, satt seg ned ved bordet og serverte ham. Hun tenkte med seg selv: «Udyret ønsker tydeligvis å feite meg opp før det spiser meg, når det byr på et slikt fantastisk måltid.»

Da de hadde spist kveldsmaten sin, hørte de en fryktelig lyd, og kjøpmannen sa gråtende farvel til sin stakkars datter, for han visste det var Udyret. Skjønnheten kunne ikke hindre seg fra å grøsse da hun så den grusomme formen komme, men hun gjorde sitt beste for å bevare roen. Og da Udyret spurte henne om hun kom av egen fri vilje, sa hun med skjelvende stemme at slik var det.

«Du er veldig god, og jeg skylder deg», sa Udyret. «Min gode mann, du må dra herfra imorgen, og skal aldri tenke på å vende tilbake hit igjen. Farvel, Skjønnheten.»

«Farvel, Udyr», svarte hun, og straks dro monsteret fra dem.

«Min kjære datter», sa kjøpmannen og omfavnet Skjønnheten, «jeg er nær døden av bare frykt. Hør, la meg være igjen her.»

«Nei, far», sa Skjønnheten bestemt. «Du skal dra imorgen tidlig, og etterlate meg til himmelens beskyttelse. Kanskje vil jeg finne nåde der.»

De gikk til sengs, og tenkte de ikke ville klare å få noen søvn i løpet av natten, men de var knapt i seng før øynene lukket seg. I Skjønnhetens drømmer, kom det en dame til henne, som sa:

«Ditt snille hjerte gleder meg, Skjønnheten. Ved å gi ditt liv for din far har du gjort en god gjerning som ikke skal gå ulønnet.»

Da hun våknet opp neste morgen fortalte Skjønnheten sin far om drømmen, men selv om det gav ham noe trøst, kunne det ikke hindre hans høye klagerop da tiden kom for å si farvel til sitt kjære barn.

Så snart han var borte, satt Skjønnheten seg ned i den store hallen og begynte å gråte hun også. Men hun hadde mengder med mot, så hun gav seg hen til Gud og bestemte seg for å ikke uroe seg denne siste lille tiden hun hadde igjen å leve, for hun mente bestemt at Udyret ville sluke henne den kvelden.

Hun tenkte at hun like godt kunne se seg rundt i det flotte slottet så lenge, som hun ikke kunne unngå å beundre. Og til sin store overraskelse fant hun en dør med ordene: «Skjønnhetens rom.» Raskt åpnet hun døren, og ble helt lamslått av vidunderet som preget alt som stod der inne. Men det som i hovedsak tiltrakk hennes oppmerksomhet var en stor bokhylle, en cembalo, og flere bøker med musikk.

«Han ønsker tydeligvis ikke jeg skal ha det kjedelig», sa hun stille. Så tenkte hun: «Hvis jeg bare skulle vært her én dag, ville det nok ikke blitt gjort så mange forberedelser.»

Denne tanken gav henne nytt mot. Hun åpnet døren til bokhyllen, og fant der en bok hvor det stod skrevet med gullbokstaver:

«Spør etter hva du måtte ønske, for du er vår alles dronning.»

«Akk!» sa hun med et sukk. «Mitt eneste ønske er å se min stakkars far igjen, og få vite hvordan han har det.»

Mens hun talte dette til seg selv, så hun mot et stort speil, og til sin store overraskelse så hun der sitt hjem, og sin far som akkurat vendte tilbake med sorg i sitt ansikt. Hennes søstre kom ham imøte, men tross deres forsøk på å virke sørgmodige, var deres glede over å ha mistet sin søster åpenbar. Et øyeblikk etter forsvant bildet, og Skjønnheten kunne ikke unngå å tenke at dette var snilt gjort av Udyret, og at hun ikke hadde stort å frykte fra ham.

Ved middagstid fant hun bordet dekket, og under måltidet ble hun underholdt med en fantastisk konsert, dog alle musikerne var usynlige. Men på kvelden, da hun satt seg ned ved bordet, hørte hun lyden av Udyret, og kunne ikke unngå å grøsse.

«Skjønnheten», sa monsteret til henne, «vil du tillate at jeg ser på mens du spiser?»

«Du er herre her», sa Skjønnheten skjelvende.

«Nei», svarte Udyret. «Det er du alene som er herskerinne. Du kan bare be meg gå om mitt nærvær plager deg, og jeg vil straks gå. Men si meg, finner du meg ikke svært så heslig?»

«Det gjør jeg», sa Skjønnheten, «siden jeg ikke må tale usant. Men jeg tror du er god.»

«Du har rett», sa monsteret. «Men i tillegg til å være heslig, mangler jeg også intelligens. Jeg vet svært godt at jeg bare er et udyr.»

«Det er ikke slik med dårer at de vet de mangler intelligens», svarte Skjønnheten. «En dåre vil aldri forstå hva han er.»

«Spis nå, Skjønnheten», sa monsteret, «og prøv å finn glede i ditt eget hjem. For alt som er her tilhører deg, jeg ville blitt sørgmodig om du ikke var lykkelig.»

«Du er virkelig god», sa Skjønnheten. «Jeg kan forsikre deg om at jeg blir gledet av din godhet. Når jeg tenker på det, er du ikke lenger så heslig.»

«Å ja», sa Udyret. «Mitt hjerte er kanskje godt, men jeg er et monster.»

«Blant menneskene», sa Skjønnheten, «er det mange som utgjør større monstre enn deg, og jeg foretrekker deg, med ditt utseende, over alle dem som med sin menneskelige form skjuler forræderiske, korruperte og utakknemlige hjerter.»

«Om jeg hadde nok forstand», svarte Udyret, «ville jeg gitt deg store komplementer til takk, men jeg er så dum at jeg bare kan si jeg er deg svært takknemlig.»

Skjønnheten spiste maten med god appetitt, og hadde nesten mistet all frykt for monsteret, men hun nesten døde av skrekk da han sa til henne:

«Skjønnheten, vil du bli min kone?»

Det gikk en lang stund uten at hun svarte, for hun fryktet å gjøre ham sint om hun nektet. Til slutt sa hun forferdet: «Nei, Udyr!»

Til dette gav det stakkars Udyret fra seg et så stort et sukk, at lyden av det hørtes i hele palasset. Men Skjønnhetens frykt ble raskt lettet, for Udyret, etter å ha gitt henne et farvel, forlot rommet, og snudde sitt hode noen ganger for å se på henne mens han gikk ut. Da Skjønnheten var alene, kom en sterk medfølelse for det stakkars Udyret over henne.

«Akk», sa hun. «Det er synd han er så heslig, for han er jo så god.»

Skjønnheten tilbrakte tre måneder i palasset, og var ganske lykkelig. Hver kveld kom Udyret for å holde henne med selskap under kveldsmåltidet og viste mye sunn fornuft, men aldri det verden ville kalt forstand. Og hver dag ble Skjønnheten gjort oppmerksom på en ny kvalitet ved monsteret. Ved å se ham ofte hadde hun vendt seg til hans heslighet, og hun fryktet ikke lenger hans visitter, og så ofte på klokken for å se om den snart ble ni, for Udyret var alltid punktlig. Det var bare en ting som bekymret

Skjønnheten, og det var at hver kveld før leggetid, spurte monsteret om hun ville bli hans kone, og han virket overveldet av sorg når hun takket nei.

En dag sa hun til ham: «Du gjør meg urolig, Udyr. Jeg skulle ønske jeg kunne gifte meg med deg, men jeg kan ikke være uærlig og la deg tro at det kan skje. Jeg vil alltid være din venn. Vær tilfreds med det.»

«Jeg må vel det», svarte Udyret. «Jeg vet altfor godt hvor fryktelig jeg er å se til, men jeg elsker deg svært mye. Jeg er overlykkelig over at du ønsker å bli her. Lov meg at du aldri vil forlate meg.»

Skjønnheten rødmet av disse ordene. Hun hadde sett i sitt speil at hennes far var nedslått av sorg over å ha mistet henne, og hun ville så gjerne se ham igjen. «Jeg skulle gjerne lovet å aldri forlate deg», sa hun til Udyret. «Men jeg har slikt et stort ønske om å se min far igjen, at jeg skal dø av sorg om du nekter meg den gleden.»

«Jeg ville heller dødd selv», sa Udyret, «enn å volde deg sorg. Jeg vil sende deg tilbake til din far, du skal bli hos ham, og ditt Udyr skal dø av sorg over at du er borte.»

«Nei, nei», sa Skjønnheten og gråt. «Jeg bryr meg alt for mye om deg til å forårsake din død. Jeg lover deg at jeg vil vende tilbake etter en uke. Du har vist meg at mine søstre er blitt gift, og at mine brødre har blitt med i hæren. Min far er alene, la meg være hos ham i en uke.»

«Du skal være der imorgen ved morgengry», sa Udyret. «Men husk ditt løfte. Alt du trenger å gjøre når du ønsker å komme tilbake, er å legge ringen på bordet før du går til sengs. Farvel, Skjønnheten.»

Udyret sukket slik han pleide, og ønsket henne en god natt, og Skjønnheten gikk til sengs svært urolig over sorgen hun hadde påført ham.

Da hun våknet neste morgen så hun at hun var hjemme i sin fars hus, og hun ringte med en liten bjelle som stod ved sengen. Stuepiken deres kom inn og ga fra seg et stort rop da hun så henne. Hennes gode far løp opp trappene mot lyden, og trodde han skulle dø av glede da han så sin kjære datter igjen. Deres omfavnelse varte i mer enn en kvart time. Etter at den første overveldelsen var over, begynte Skjønnheten å tenke på at hun ikke hadde noen klær å ha på seg. Men stuepiken fortalte at hun hadde akkurat oppdaget en kiste på naborommet full av kjoler, sydd i gull og besatt med diamanter. Skjønnheten takket det gode Udyret for hans omtenkksomhet, og etter å ha tatt til seg de simpleste av kjolene, ba hun stuepiken pakke de andre bort, for hun ønsket å sende dem som gave til sine søstre. Ikke før hadde hun sagt dette, så forsvant kisten. Hennes far sa til henne at Udyret tydeligvis ønsket at hun beholdt alle kjolene selv, og straks kom kjolene og kisten tilbake igjen.

Skjønnheten kledde på seg, og i mellomtiden sendte de bud til hennes søstre, som straks kom med sine ektemenn. Begge var svært misfornøyde. Den eldste hadde giftet seg med en umåtelig vakker mann, men han var så opptatt av sitt eget ansikt at han ikke brydde seg om sin kones skjønnhet. Den andre hadde giftet seg med en forstandig mann, men han brukte bare sine evner til å plage og fornærme andre, og fremfor alt sin kone.

Søstrene ble helt syke av sjalusi da de så henne kledd som en prinsesse, og vakrere enn morgensolen. Hun overøste dem med vennlighet, men den kunne ikke stagge deres sjalusi, som bare vokste når hun fortalte hvor lykkelig hun var. Det misunnenlige paret gikk ut i hagen i tårer, og sa til hverandre:

«Hvorfor skal dette lille kreket være lykkeligere enn det vi er? Er ikke vi mer attraktive enn henne?»

«Søster», sa den eldste. «En tanke slo meg. La oss prøve å overtale henne til å bli lengre enn en uke, og kanskje vil det dumme Udyret bli så rasende på henne for å ha brutt sitt løfte at han sluker henne.»

«Du har rett, søster», svarte den andre. «Men vi må være henne svært så imøtekommende om planen vår skal virke.»

Etter å ha bestemt dette dro de tilbake til huset, og var så vennlig mot henne at Skjønnheten gråt av glede. Da uken var over, gråt de to søstrene, rev seg i håret, og virket så sørgmodige over å se henne dra at hun lovet å bli der en uke til.

Men Skjønnheten skjemtes over sorgen hun ville forårsake det stakkars Udyret, som hun elsket virkelig, og lengtet etter å se igjen. På den tiende dagen hun var i sin fars hus, drømte hun at hun var i palassets hage, og at hun så Udyret ligge på gresset nesten død, og at han var forskammet over hennes utakknemlighet. Skjønnheten våknet med et rykk, og brast i tårer.

«Jeg er i sannhet ond», sa hun, «når jeg viser slik utakknemlighet til Udyret som har vært så god mot meg. Er det hans skyld at han er så heslig, og at han ikke er forstandig? Han er god, og det gjør opp for alt det andre. Hvorfor avsto jeg å gifte meg med ham? Jeg ville vært lykkeligere med ham enn mine søstre er med sine ektemenn. Det er hverken skjønnhet eller forstand som utgjør en god ektemann som gjør sin kone lykkelig; det er en god karakter, ærlighet, generøsitet. Og Udyret har alle disse kvalitetene. Jeg kan ikke si jeg elsker ham, men han har min respekt, hengivenhet og takknemlighet, og jeg vil ikke gjøre ham ulykkelig, ellers vil jeg skamme meg resten av mitt liv.»

Etter å ha sagt disse ordene, reiste Skjønnheten seg, la ringen på bordet, og la seg igjen. Så snart hun var tilbake i sengen sovnet hun, og da hun våknet neste morgen, så hun til sin glede at hun var tilbake i Udyrets palass. Hun tok på seg det beste hun hadde for å glede ham, og ventet utålmodig på kvelden når klokken skulle slå ni. Men klokken

ble slagen, og Udyret kom ikke. Skjønnheten fryktet nå at hun hadde forårsaket hans død. Hun løp gjennom palasset, og skrek og ropte i fortvilelse. Hun lette etter ham over alt før hun husket sin drøm, og fór ut i hagen ved kanalen, hvor hun hadde sett ham da hun sov. Der fant hun det stakkars Udyret liggende bevisstløs på bakken, og hun tenkte at han måtte være død. Hun kastet seg over ham, og glemte rent all frykt, og da hun kjente at hans hjerte fortsatt slo, hentet hun noe vann fra kanalen og kastet det på hans hode. Udyret åpnet sine øyne og sa til Skjønnheten:

«Du glemte ditt løfte. I sorg over å ha mistet deg, bestemte jeg meg for å dø av sult. Men jeg dør

tilfreds, for jeg har hatt gleden av å se deg nok en gang.»

«Nei, kjære Udyr, du skal ikke dø», sa Skjønnheten. «Du skal leve og bli min ektemann. Fra denne stund gir jeg deg min hånd, og sverger at jeg aldri skal tilhøre noen andre enn deg. Akk, jeg trodde jeg bare ønsket vennskap fra deg, men sorgen jeg føler nå viser tydelig at jeg ikke kan leve uten deg.»

Skjønnheten hadde knapt rukket å si disse ordene, før hun så slottet flamme opp i lys; fyrverkeri, musikk og alt annet viste at det ble feiret noe stort. Men alt dette vidunder fanget ikke hennes oppmerksomhet, hun snudde seg igjen mot Udyret, og skalv av frykt for hans liv.

Men hvor stor var ikke overraskelsen da hun så at Udyret hadde forsvunnet, og hun så ved sine føtter en ung og vakker prins, som takket henne for å ha fridd ham fra trolldommen. Selv om denne prinsen var verdig all hennes oppmerksomhet, kunne hun allikevel ikke la være å spørre hvor Udyret var blitt av.

«Du ser ham ved dine føtter», svarte prinsen. «En ond fe hadde dømt meg til å være i den formen helt til en vakker jomfru ville takke ja til å gifte seg med meg, og hun forbød meg også å avsløre at jeg hadde intelligens. Du var den eneste i hele verden som var generøs nok til å bli vunnet over av godheten som bodde i meg, og selv nå når jeg tilbyr deg min krone, kan det ikke ta bort forpliktelsen jeg skylder deg.»

Skjønnheten, i fornøylig overraskelse, gav den unge prinsen sin hånd, og hjalp ham å reise seg. Sammen gikk de inn i slottet, og Skjønnheten ble helt overveldet av å finne i den store hallen, sin far og hele hennes familie, som hadde blitt brakt dit av den vakre kvinnen som hadde kommet til henne i drømme.

«Skjønnheten», sa denne kvinnen, som var en anerkjent fe, «kom og ta imot belønningen for ditt noble valg. Du foretrakk dyd over skjønnhet og forstand, og du fortjener derfor å finne disse kvalitetene forent i én person. Du kommer til å bli en flott dronning, men jeg håper posisjonen ikke vil ødelegge din gode natur.

Når det gjelder dere damer», sa feen, og snudde seg til Skjønnhetens søstre: «Jeg kjenner deres hjerter og ondskapen som bor der. Bli derfor til statuer, men dere vil beholde deres sinn under steinen som skal dekke dere. Dere vil stå ved inngangen til deres søsters palass, og jeg kan ikke gi dere noen større straff enn at dere alltid skal se hennes lykke. Dere vil ikke få tilbake deres tidligere form før dere kjenner deres egne feil, men jeg er redd dere vil forbli statuer i all evighet. Stolthet, sinne, grådighet og latskap kan alle bli rettet opp, men intet annet enn et mirakel kan gjøre om et ond og misunnelig hjerte.»

Straks gav feen et tapp med tryllestaven sin, og alle som var der ble med en gang brakt til prinsens rike. Hans undersåtter tok imot ham med stor glede. Han giftet seg med Skjønnheten, og sammen levde de et langt liv full av glede, fordi det var grunnlagt på dyd.

Ordforklaringer

- **hertug:** gammeldags høy adelig tittel, ble ofte brukt om medlemmer av kongehuset
- **jarl:** adelsmann
- **cembalo:** tagentinstrument, forgjengeren til pianoet

Lastet fra:

EventyrForAlle.no

Et eventyr av Jeanne-Marie Leprince de Beaumont (1711-1780).
(Offentlig eiendom - public domain)

Original tittel: La Belle et la Bête

Norsk oversettelse: Karl-Robert Rønning

Basert på:

- Den engelske oversettelsen "Beauty and the Beast" fra [Beauty And The Beast. A Tale For The Entertainment Of Juvenile Readers, 1756 \(gutenberg.org\)](#)
- Den engelske oversettelsen "Beauty and the Beast" fra [Tales of Passed Times, 1900 \(gutenberg.org\)](#)
- Den engelske oversettelsen "Beauty and the Beast" fra [Old time stories, 1921 \(wikisource.org\)](#)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DeLPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Walter Crane (1845-1915)

Kilde: [Beauty and the Beast, 1875 \(archive.org\)](#)

Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.